

Augustów, dnia 06.03.2023 r.

HK.045.27.2023

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY NA TERENIE GMINY SZTABIN ZA 2022 ROK

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie, na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 338)
- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r. poz. 2028 ze zm.)
- § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294)

dokonał oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz szacowania ryzyka zdrowotnego na terenie gminy Sztabin za 2022 rok.

1. Wykaz producentów:

W 2022 r. mieszkańcom gminy Sztabin wodę przeznaczoną do spożycia dostarczały 3 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zarządzane przez Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. w Białymstoku. Łącznie wodociągi te zaopatrywały 3318 osób z 4640 osób zamieszkałych na terenie gminy (*stan na dn. 31.12.2021 r. wg GUS*).

Tabela 1. WODOCIĄGI ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY.

Producent wody	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji wody [m ³ /doba]	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę [tys.]	Sposób uzdatniania/ dezynfekcja	Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów	Ocena jakości wody na koniec 2022 r.
Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 15-620 Białystok	wodociąg Jaziewo	310	1,161	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	barwa – 40 dni	przydatna do spożycia
	wodociąg Kamień	433	0,996	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	azotany - 3 dni	przydatna do spożycia
	wodociąg Krasnybór	178	1,161	napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja wg potrzeb	nie dotyczy	przydatna do spożycia

2. Jakość wody:

W 2022 r. przeprowadzono łącznie 3 kontrole urzędowe stanu sanitarno-technicznego Stacji Uzdatniania Wody (SUW) w/w wodociągów. Do badań laboratoryjnych pobrano ogółem:

- ✓ w ramach kontroli wewnętrznej: 22 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym:
  - 12 w zakresie parametrów grupy A,
  - 3 w zakresie parametrów grupy B,
  - 4 próbki wody w związku ze stwierdzeniem przekroczeń w poprzednim badaniu,

- 3 próbki wody surowej z w/w wodociągów w zakresie substancji promieniotwórczych w wodzie.

✓ **w ramach kontroli urzędowej:** 3 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie parametrów grupy A.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie wydał łącznie 21 ocen sanitarnych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym: 20 ocen pozytywnych i 1 ocenę warunkową.

Na koniec 2022 roku woda w wodociągach Jaziewo, Kamień oraz Krasnybór była przydatna do spożycia przez ludzi.

3. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, działania naprawcze, prowadzone postępowania administracyjne:

W trakcie 2022 r. na terenie gminy Sztabin stwierdzono przekroczenia parametrów fizykochemicznych: azotany oraz barwa.

Przekroczenie parametru azotany stwierdzono w 1 próbce wody pobranej z Wodociągu Kamień w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę przedmiotowego wodociągu (wynik: 51 ± 12 mg/l, winno być: ≤ 50 mg/l). Z uwagi na niewielkie przekroczenie nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego. Zarządca przeprowadził działania naprawcze, m.in.: sprawdzanie szczelności studni i wyregulowanie procesu poboru wody, sprawdzenie poprawności pracy sprężarki, pobranie dodatkowej próbki wody w zakresie przekroczonego parametru. Badanie nie wykazało przekroczeń.

Przekroczony parametr barwa stwierdzono w wodociągu Jaziewo w 3 próbkach wody. Z uwagi na niewielkie przekroczenie nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego. Zarządca przeprowadził działania naprawcze, m.in.: płukanie filtrów, płukanie sieci, sprawdzanie i wyregulowanie procesu poboru wody, sprawdzenie poprawności pracy sprężarki, czyszczenie kolumny napowietrzającej i wyregulowanie procesu napowietrzania. Zarządca z chwilą otrzymania informacji o przekroczeniu, za każdym razem pobierał dodatkową próbkę wody w zakresie przekroczonego parametru. Badania nie wykazały już przekroczeń.

Tabela 2. WYKAZ PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH WARTOŚCI PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNYCH W POSZCZEGÓLNYCH WODOCIĄGACH NA TERENIE GMINY WRAZ Z INFORMACJĄ O DZIAŁANIACH NAPRAWCZYCH PODJĘTYCH PRZEZ ZARZĄDCĘ ORAZ PROWADZONYM POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM.

Lp.	Nazwa wodociągu	Kwestionowane parametry	Działania naprawcze prowadzone przez właścicieli zarządców wodociągów	Postępowanie administracyjne i inne działania PIS
1.	Wodociąg KAMIEŃ	azotany (51 ± 12 mg/l)	sprawdzanie szczelności studni i wyregulowanie procesu poboru wody, sprawdzenie poprawności pracy sprężarki, pobór dodatkowej próby wody	<ul style="list-style-type: none"> • nie prowadzono postępowania administracyjnego • z uwagi na niewielkie przekroczenie oraz krótki czas trwania przekroczenia, wydano ocenę o przydatności wody do spożycia;
2.	Wodociąg JAZIEWO	barwa (18 ± 4 do 16 ± 4) pożądana wartość tego parametru do 15 mgPt/l	płukanie filtrów, płukanie sieci, sprawdzenie i wyregulowanie procesu poboru wody, sprawdzenie poprawności pracy sprężarki, czyszczenie kolumny napowietrzającej i wyregulowanie procesu napowietrzania	<ul style="list-style-type: none"> • nie prowadzono postępowania administracyjnego • z uwagi na niewielkie przekroczenia za każdym razem wydawano oceny o przydatności wody do spożycia;

Azotany

Azotany to parametr chemiczny wyrażany w jednostkach: [mg/l]. Dopuszczalna wartość tego parametru w wodzie do spożycia wynosi 50 mg/l zgodnie z załącznikiem nr 1 część B rozporządzenia Ministra Zdrowia

z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).

Azotany są powszechnie występującymi związkami w środowisku człowieka: wodzie, glebie i żywności, co jest konsekwencją naturalnego obiegu azotu, zanieczyszczeń antropogenicznych oraz stosowania ich w przetwórstwie spożywczym. Stanowią produkt utleniania azotu organicznego przez bakterie obecne w wodzie i w glebie nawożonej nawozami azotowymi, ze ścieków przemysłowych lub bytowych. W czasie uzdatniania wody azotany mogą powstawać z amoniaku przy napowietrzaniu wody, podczas odżelaziania lub dostawać się do niej z opadami atmosferycznymi lub ściekami. Azotany są produktem nietrwałym, łatwo przekształcającym się w azotyny, np. w czasie chlorowania wody. W wodach podziemnych obserwuje się wzrost ilości azotanów wyniku działalności rolniczej człowieka (w szczególności nadmiernego stosowania nieorganicznych nawozów azotowych i obornika). Szkodliwość azotanów wynika głównie z możliwości przekształcenia ich w azotyny - substancje o ponad sześciokrotnie bardziej szkodliwym działaniu. Ich nadmiar skutkować może poważnym uszkodzeniem barwnika hemoglobiny, powodującym stan niedotlenienia krwi. Z tego powodu azotyny są szczególnie groźne dla noworodków – zaburzony transport tlenu w układzie krwionośnym dziecka prowadzi do rozwoju sinicy. Największe zagrożenie dla ludzkiego zdrowia stanowi grupa nitrozoamin, będących produktem pochodnym azotanów i azotynów, powstających przede wszystkim w procesie podgrzewania żywności lub wody zawierającej znaczne ilości związków azotu. Uważa się, że substancje te mają silne właściwości kancerogenne i zwiększają ryzyko rozwoju nowotworu żołądka.

Barwa

Barwa to parametr wskaźnikowy wyrażany w stopniach skali platynowo-kobaltowej (1° odpowiada barwie, jaką nadaje 1 mg Pt w postaci soli rozpuszczonej w 1 l wody – [mg Pt/l]) . Zgodnie z załącznikiem nr 1 część C tab. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294) barwa ma być „akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian”, jednak pożądana wartość tego parametru w wodzie w kranie u konsumenta powinna wynosić ≤ 15 mg Pt/l. Czynnikiem mający istotny wpływ na wartość parametryczną barwy jest obecność w wodzie barwnych substancji organicznych związanych z frakcją humusową gleby. Na barwę wody silnie wpływa także obecność żelaza i innych metali, w postaci zanieczyszczeń naturalnego pochodzenia lub produktów korozji. Zabarwienie może również wynikać z zanieczyszczenia ściekami przemysłowymi i być pierwszym sygnałem zagrożenia. Barwa jako parametr wskaźnikowy, nie ma bezpośredniego znaczenia dla zdrowia konsumenta. Ma jednak bardzo istotny wpływ na nasze doznania smakowe - kolor inny niż bezbarwny sprawia, że woda przestaje być apetyczna już z samego wyglądu.

4. Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody na danym obszarze.

W 2022 r. osoby korzystające z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągów zlokalizowanych na terenie gminy Sztabin nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

5. Szacowanie ryzyka zdrowotnego:

W 2022 r. na terenie gminy Sztabin woda do spożycia przez ludzi nie była kwestionowana ani razu w wodociągach Krasnybór.

W wodociągu Kamień stwierdzono jedynie przekroczenie parametru fizykochemicznego azotany, a w wodociągu Jaziewo parametru barwa. Przekroczenia to nie stanowiły jednak bezpośredniego zagrożenia dla odbiorców ze względu na nieznaczną wartość tego przekroczenia oraz krótki czas ich trwania w ciągu całego roku.

Zarządca wodociągów współpracował z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, uzgadniając i realizując harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Przekazywał

sprawozdania z badań laboratoryjnych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Augustowie oraz prowadził działania naprawcze z chwilą uzyskania informacji o stwierdzonych przekroczeniach parametrów w tych badaniach.

Konsumenci byli informowani o jakości wody poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej/ portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Augustowie oraz stronie internetowej właściciela/zarządcy wodociągów, a także przez konserwatorów obsługujących poszczególne wodociągi.

***

Powyższe informacje o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Sztabin, należy przekazać ludności korzystającej z wody z w/w wodociągów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Augustowie
Agata Augusewicz
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o., ul. Elewatorska 31, 15-620 Białystok
2. a/a.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Sztabin, ul. Augustowska 53, 16-310 Sztabin